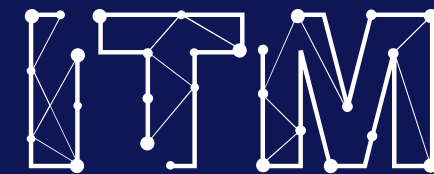

Magyar Természetvédők Szövetsége és Energiaklub
Online multi-stakeholder konferencia
2021. december 7.

FELADATUNK A JÖVŐ

Uniós irányok hatásai a magyar energiahatékonysági szakpolitikára

Dr. Szabó László
Energiahatékonysági Főosztály vezetője

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI
MINISZTERIUM

2030-as energia- és klímapolitikai céljaink

- **40%** ÜHG kibocsátás-csökkentés
- **21%** megújuló energia felhasználási részarány
- Az energiahatékonyság területén 2030-ra a végsőenergia felhasználásának mértéke ne haladja meg a 2005-ös energiafelhasználási értéket (**785 PJ**)

Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer

A 2021. január 1. és 2030. december 31. között az éves végsőenergia-fogyasztás **0,8%-**ának megfelelő új megtakarítást kell elérni a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában.

A rendszer előreláthatólag 20 PJ végső energia megtakarítást fog hozni 2030-ig

Az Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer az energia megtakarítás és az energiahatékonyság területén vállalt céljaink költséghatékony megvalósításának eszköze

- 50 ezer Ft/GJ és az alatti költségű energiahatékonysági beruházások **társadalmi megtérülése** pozitív.
- **Energiaszuverenitás:** 2,7 milliárd köbméter gáz import kiváltása
- **Rezsicsökkentés:** 270 milliárd forint fogyasztói rezsicsökkenés (egyben pótlólagos kereslet)
- **Munkahelyteremtés:** 520 milliárd forint hazai hozzáadott érték a beruházások révén
- **Adóbevétel:** 222 milliárd forint adóbevétel (SZJA és ÁFA)
- **Klímavédelem:** 4,95 millió tonna CO₂ kibocsátás elkerülése
- Mindezt **külkereskedelmi mérleg semleges** módon érjük el! (gázimport költség csökkenés és import ÁFA bevétel ellensúlyozza az energiahatékonysági beruházások importigényét)

Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer

Végrehajtó hatóság

Magyar Energetikai
és Közmű-
szabályozási Hivatal

Energiahatékonysági
kötelezettségi
rendszerért felelős
szervezeti egység

Kötelezettség megállapítása*

0,05%

0,1%

0,3%

0,5%

Hitelesített
intézkedések
bejelentése

Kockázatalapú
ellenőrzés

Bírság

Kötelezett vállalatok

Villamos energia
kereskedői engedélyesek

Villamos energia
egyetemes szolgáltatói
engedélyesek

Földgáz kereskedői
engedélyesek

Földgáz egyetemes
szolgáltató

Közlekedési célú
üzemanyagot
végfogyasztóknak
értékesítő társaságok

Intézkedések
jegyzéke vagy
egyedi elbírálás

Kivásárlás

Kötelezettség teljesítése

Energetikai auditáló szervezet

Hitelesítés

I

Energiahatékonysági
intézkedések

Végso energiamegtakarítás
bármely végfelhasználói körben

- Közvetlen végrehajtás
- Harmadik fél bevonása

Kereskedelem

Kétoldalú megállapodások

Szervezett piac

II

Energiahatékonysági járulék
megfizetése

*A kötelezett vállalat által értékesített
végso energia mennyisége alapján

Energiahatékonyságot javító további intézkedések az EKR-n túl

Alternatív szakpolitikai intézkedések

- Szemléletformálási programok (Nemzeti Energetikusi Hálózat)
- Adókedvezmény jellegű támogatások
- Energetikai szakreferens kötelező alkalmazása a nagy energiafelhasználású gazdálkodó szervezetek esetén
- Energiahatékonysági célú közvetlen beruházási támogatások:
 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP+)
- Elsődlegesen nem energiahatékonysági operatív programok
 - Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP+)
 - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP+)
- Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF)
- Önkormányzati szintű programok:
 - Modern Városok Program
 - Magyar Falu Program

ESCO konstrukció elősegítése

- Az energiafogyasztó és az energiahatékonysági szolgáltató között jön létre
- Az ESCO szerződés keretében nyújtott energiahatékonysági szolgáltatások ellentételezése a szerződésben megállapodott szintű energiahatékonyság-javulás teljesítésével összefüggésben történik (on-bill)

Energetikai felülvizsgálat (inspekció)

- **Az inspekción 2022. január 1-től vezetjük be**
- Az intézkedés keretében a 70 kW-nál nagyobb effektív névleges teljesítményű fűtési és légkondicionáló rendszerek rendszeres felülvizsgálata történik
 - Cél a rendszerek hatékonyságának és méretezésének értékelése, ill. a teljesítmény optimalizálása

Energetikai felülvizsgálat (inspekció) - 2022. január 1-től

2010/31/EU EPBD irányelv 14. és 15. cikke a fűtési rendszerek és légkondicionáló rendszerek helyszíni vizsgálatáról

➤ **Energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. Törvény 45-45/C. § és a végrehajtására vonatkozó kormányrendelet.**

Rendszeres energetikai felülvizsgálatot kell végezni az épületet vagy több épületet együttesen ellátó:

- 70 kW-nál nagyobb effektív névleges teljesítményű fűtési rendszer vagy kombináltan helyiségfűtési és szellőző rendszer,
- 70 kW-nál nagyobb effektív névleges teljesítményű légkondicionáló rendszer vagy kombináltan légkondicionáló és szellőző rendszer esetében.

Az inspekció célja:

- A rendszer hatékonyságának értékelése
- A rendszer épülethez viszonyított méretezésének értékelése
- A rendszer teljesítményének optimalizálása

Az energetikai felülvizsgálat elvégzése:

- A kötelező energetikai auditálás részeként **4 évente**
- Egyéb esetben **8 évente**

- Inspekciós jelentésben feltüntetett eredmények, ajánlások, mentesülés igazolások szakmai ellenőrzése
- Tanácsadás a lakosság és a vállalkozási szektor számára

- Adatbázis működtetése
- Energetikai felülvizsgálati kötelezettség teljesülésének ellenőrzése
- Nem teljesítés esetén bírság kiszabása

ÉV	Az épületek energetikai célú felhasználásához kapcsolódó CO2 csökkentése a 2018-2020-as átlagos szintről
2030	20 % (lakóépület) + 18 % (középület)
2040	60%
2050	100%

ÉV	Támogatandó háztartások csökkentése (2021-es bázisról)
2030	50%
2040	80%
2050	100%

ÉV	Középületek végsőenergia fogyasztásának csökkenése 2018-2020-as átlagértékhez képest
2030	18%
2040	40%
2050	60%

ÉV	Közel nulla energiaigény szintnek megfelelő épületek százalékos aránya
2030	20%
2040	60%
2050	90%

EU SRSP Projekt (ITM – EBRD):

- Köz- és lakóépületek korszerűsítése című projekt;
- Az épületállomány energiahatékonysági adatbázisának frissítése;
- A köz- és lakóépületek energiateljesítményének és beruházási szükségleteinek felmérése;
- Az energiahatékonysági beruházásokat hátráltató akadályok azonosítása;
- Lehetséges ösztönző eszközökre vonatkozó javaslatok kidolgozása.

Stratégia célja:

- **3 %-os a felújítási ráta a lakóépület állomány esetében:**
 - a lakóépületek összes energiafelhasználása és CO2 kibocsátása 20 %-kal csökkenhet 2030-ra.
- **5 %-os felújítási ráta a középület-állomány esetében:**
 - a középületek összes energiafogyasztása és CO2 kibocsátása 18 %-os csökkenhet 2030-ra

2050-re közel nulla energiaigényű és dekarbonizált épületállomány elérése. A stratégiát a Kormány elfogadta, miniszterelnöki aláírásra vár.

Az Európai Bizottság Irány az 55% (Fit for 55) javaslatcsomagja I.

55% kibocsátás-csökkentési cél

A Bizottság 2021. július 14-én fogadta el a **17 dossziét** tartalmazó javaslatcsomagot.

1. Az EU Kibocsátás-kereskedelmi Rendszerének (**EU ETS**) reformja a helyhez kötött létesítmények tekintetében, továbbá a rendszer hatályának kiterjesztése a tengeri hajózásra, valamint külön kibocsátás-kereskedelmi rendszer felállítása az **épületekre és a közúti közlekedésre** az energiakereskedőkön keresztül
2. Az EU ETS piaci stabilitási tartalékára (**MSR**) vonatkozó szabályok módosítása
3. Az **EU ETS légiközlekedésre** vonatkozó szabályainak módosítása
4. Notifikáció a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) CO₂ kiegyenlítési és -csökkentési rendszerének EU ETS-en belüli végrehajtásáról (**CORSIA**)
5. Az Erőfeszítés-megosztási Rendelet módosítása(**ESR**)
6. A földhasználat, földhasználat-váltás és erdészet rendelet módosítása (**LULUCF**)
7. Az importárak karbon-intenzitását ellensúlyozó mechanizmus bevezetése (**CBAM**)

Az Európai Bizottság Irány az 55%” (Fit for 55) javaslatcsomagja II.

8. Az **energiaadó** szabályozásának módosítása
 9. A megújuló energia irányelv módosítása (**RED**)
 10. Az energiahatékonysági irányelv módosítása (**EED**)
 11. A személygépjárművek és kisteherautók kibocsátási standardjainak szigorítása (**CO₂ cars and vans**)
 12. Az **alternatív üzemanyag infrastruktúrára** vonatkozó irányelv módosítása
 13. Az alternatív üzemanyag infrastruktúra gyors kiépítésének támogatását szolgáló stratégiai terv
 14. A hajózási üzemanyagok zöldítésére vonatkozó kezdeményezés (**FuelEUMaritime**)
 15. A légiközlekedési üzemanyagok zöldítésére vonatkozó kezdeményezés (**ReFuelAviation**)
 16. Szociális Klímaalap (**SCF**)
 17. Az EU új, 2030-as **erdészeti stratégiájáról** szóló bizottsági közlemény
- +1 Az Európai Bizottság közleménye az „Irány az 55!” csomagról*

Az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálata (EED)

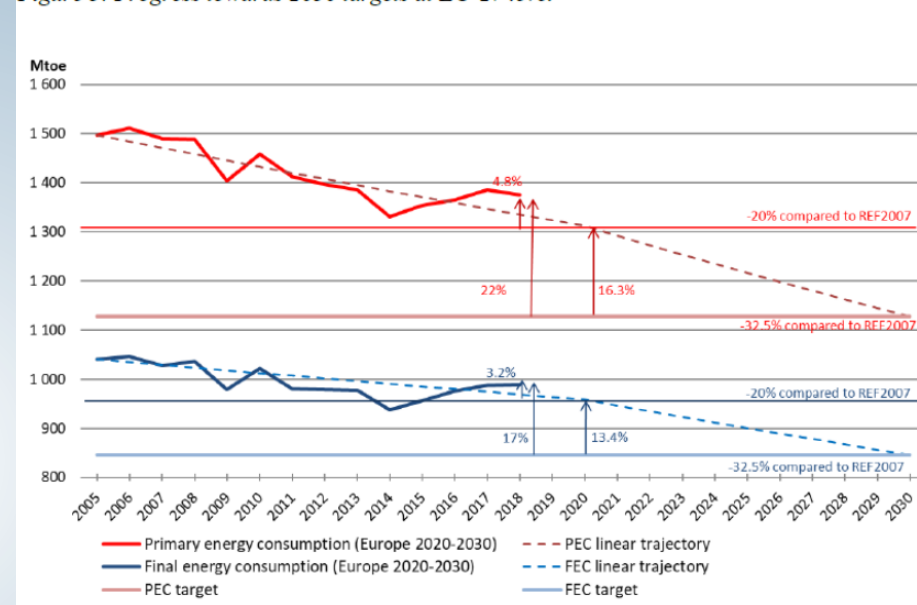
Bizottsági javaslatok és a magyar álláspont

Hiányzik az elfogadható indikatív forrástervezés a javaslatok mögött!

- A **végsoenergia fogyasztási és primer energia felhasználási cél** együttes kitűzését nem támogatjuk
- A végsoenergia-megtakarítás a jelenlegi 0,8%-ról **évi 1,5%-ra** nő
- Az **1,7%-os éves megtakarítási kötelezettség a közsférában** nem arányos az adminisztratív teherrel, elveszi a középület felújításhoz szükséges forrásokat
- Az **éves 3 %-os felújítási kötelezettség kiterjesztése minden középületre** túl széles körre terjed ki és jelentős többletforrásokat igényel
- Az **első az energiahatékonyság elvét** a tagállami tervezésben és programozásban kell elsőként bevezetni
- A **nagyhatékonyságú kapcsolt energiatermelés** figyelembevételének kizárása nem elfogadható a hatékony távhő minősítés feltételei közül
- Nem támogatjuk a kiterjesztett felújítási kötelezettség alapjául szolgáló teljes **közüntézményi épületlista** éves frissítését
- Az összes középületre kiterjesztett felújítási kötelezettség esetében a **jelenlegi rugalmassági szabály teljes megszüntetése** nem elfogadható

Kötelező energia-megtakarítási célszám kitűzése az EU egészére

Figure 3: Progress towards 2030 targets at EU-27 level

Source: Eurostat data, DG ENER's own calculations

A **2014 – 2020-as időszakban** a 2005-ös bázishoz képest **20%-os** energiamegtakarítási cél 2020-ra **(piros szaggatott)**

A **Fit for 55** a 2020-as célhoz képest **további, min. 9%-os** csökkentést irányoz elő 2030-ra **(kék szaggatott)**

Ez az 1990-es bázisához képest **36%-ot jelent** a végso energia felhasználásban (32,5% helyett)

Az EU végsoenergia fogyasztása ne haladja meg a **787 Mtoe-t**

A 2030-as primer energia fogyasztás legfeljebb **1023 Mtoe** legyen

Épületek energetikai felújítása Magyarországon

Az épületek a legnagyobb hazai CO₂ kibocsátók és energiafogyasztók

	Lakóépületek	Középületek
Végsőenergia felhasználás	27%	6%
Primer energiafogyasztás	215 kWh/m ² /év	214 kWh/m ² /év

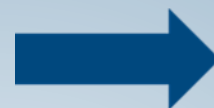
- Magyarországi lakásállomány: több mint 3,7 millió lakás
- A hazai energiafelhasználás 40%-a hűtés-fűtés célú
- Az energiaellátásához felhasznált elsődleges tüzelőanyag a földgáz
- A háztartások közel 76%-a földgázt használ fűtési célra
- Az épületállomány megújulási aránya évi 1%

A hazai szabályozás szerint a közel nulla energiaigény 100 kWh/m²/év!

Az uniós célok ennél szigorúbbak (a megújuló részarány növelésével (49%))

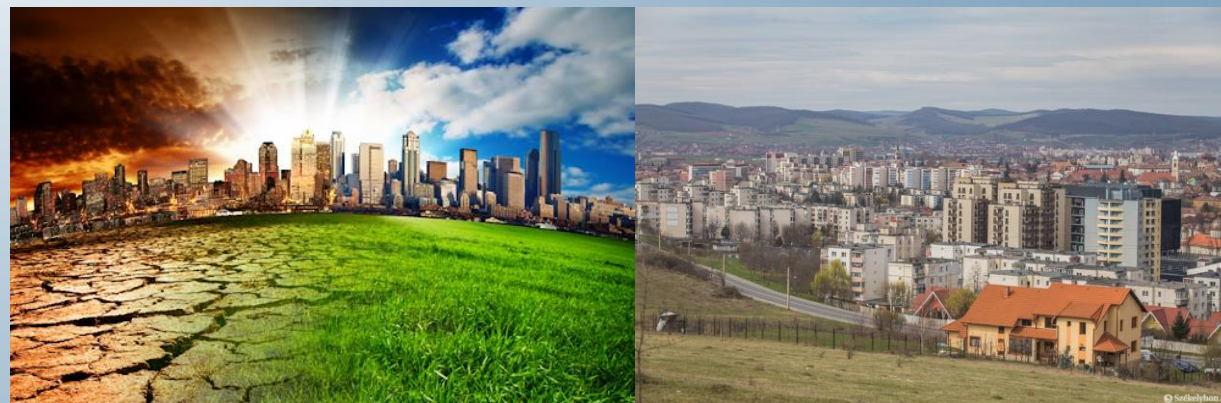
- **2030-ra 20%** megtakarítás a hazai lakóépület-állomány energia felhasználásában
- **2040-re 60%** csökkenés az épületek energetikai célú felhasználásához kapcsolódó CO₂ kibocsátásban (a 2018-2020-as átlaghoz képest)
- **2050-re a közel nulla energiaigény** szintnek megfelelő épületek aránya **90%**

A felülvizsgált EED célkitűzéseinek elérése

Az ambiciózus célok hosszú távú teljesítése a meglévő épületállomány esetében kizárólag mélyfelújítással érhető el!

- **VNT és VT konstrukciók** a 2021 - 2027 programozási időszakban
- **EKR erősödő szerepe** az energiamegtakarítások hiteles igazolásához
- **ESCO konstrukciók** a köz- és lakóépületek energiahatékonyságának javítására
- ✓ Bővítik az energiahatékonysági fejlesztések finanszírozási forrásait
- ✓ Nagyobb kockázatú beruházások megvalósítását teszik lehetővé
- ✓ Erős multiplikátorhatással rendelkeznek
- ✓ Újra felhasználhatóak, ezáltal meg többszörözik a rendelkezésre álló forrásokat

- **Nemzeti épületfelújítási cselekvési terv** készítése
 - Konkrét épületfelújítási és kibocsátáscsökkentési célszámokkal 2030-ra, 2040-re és 2050-re, a teljesítését alátámasztó intézkedésekkel
 - A cselekvési terveket a Bizottság értékeli és amennyiben nem megfelelő az ambíciószint, országspecifikus ajánlásokat ad ki
- **Épület felújítási útleve** alkalmazása a lakóépületekre (2025-től)
- **Csak nulla energia kibocsátású új épület** építésének engedélyezése (2030-tól)
 - Az új épületekre vonatkozó követelmények alkalmazásáig minden új épület legalább közel nulla energiaigényű
- **Minimum energetikai standard meghatározása** a már meglévő épületek átfogó felújítása esetére
- 2027-től, 2030-tól, illetve 2033-tól a vételre, illetve kiadásra kínált ingatlanoknak minimum **E, D, C energetikai teljesítménynek** kell megfelelnie
- **Töltő infrastruktúra, töltő pont, bicikli parkoló** előírása a lakó és nem lakó épületekben
- **Okos épület mutató** kidolgozása
- **Nemzeti adatbázis kialakítása** az épület energetikai tanúsítványok számára
- A tagállamok megfelelő finanszírozást, támogatási intézkedéseket és egyéb eszközöket biztosítanak a piaci akadályok felszámolása és az energiahatékony épületfelújítások terén szükséges beruházások ösztönzése érdekében, ehhez kihasználják az ETS jövedelmeket.

Energiaadózás szabályainak módosítása

Az adóminimumok rendszerének átalakítása

- Energiatartalom (€/GJ) alapján meghatározott adóminimumok bevezetése a jelenlegi térfogati alapon történő meghatározás helyett
- Környezeti hatáson alapuló rangsorolás
- Aránytartás: tartani kell a meghatározott adóminimum arányokat a tagállami adómértékek meghatározása során;
- Az adóminimumok uniós inflációval történő indexálása

Az adómentességek, adókedvezmények számának jelentős csökkenése

- Megszűnne a háztartási fűtési adómentessége (kivéve sérülékeny háztartások)
- Megszűnne az ásványtani folyamatok (üveg-, a csempe-, téгла-, cserép-, cement-, mész-, gipsz-, betongyártás) adómentessége
- Megszűnne az Unión belüli repülés és hajózás mentessége
- Megszűnne a kereskedelmi gázolaj adókedvezménye

Új termékek kerülnek az irányelv hatálya alá

- Hidrogén, tőzeg, valamint a tűzifa; rőzse, pellet; faszén ipari felhasználása esetén

- „Tiszta energia minden európainak” javaslatcsomag (2016)
- 2020/1563 Bizottság ajánlása az energiaszegénységről (2020. okt. 14.)
- Energy Poverty and Vulnerable Consumers Coordination Group (alakuló ülés 2021. nov. 16.)
- Szociális Védelmi Bizottság Indikátor-almunkacsoportja (SPC-ISG)
- Magyarország saját maga szeretné meghatározni, hogy mennyien érintettek mint energiaszegények és sérülékeny fogyasztók (szlovák példa: 14,3%)
- Tárcaközi munkacsoport
 - ✓ EU-s ajánlások, egyeztetések nyomom követése
 - ✓ Tagállami jó példák begyűjtése, elemzése
 - ✓ Jogszabályi háttér előkészítése
 - ✓ Szakértői hálózat jövőbeni munkájának előkészítése

Energiaszegénység definiálása

érintett csoportok számának,
arányának meghatározása a
tagállam lakosságához viszonyítva)

 Magyarország nem támogatja az SCF jelenlegi rendelet-tervezet szerinti létrehozását, tekintettel arra, hogy nem támogatjuk az EU ETS épületekre és a közúti közlekedésre történő kiterjesztését sem.

Javaslataink

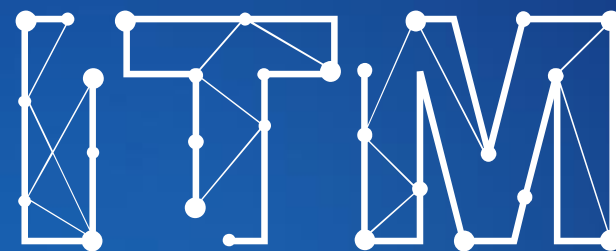
- **Modernizációs Alap** megemelt forrásainak bevonása a kiterjesztett EU ETS helyett
- A sérülékeny fogyasztói csoportok **körének és részarányának meghatározása nemzeti hatáskör** legyen
- **Igazságos és arányos forráselosztási mechanizmust** kell kialakítani, amely figyelembe veszi a tagállamok sajátos körülményeit
- Ez alapján **hazánk részesedésének** újra tervezése
- **Fejlettségarányosan differenciált nemzeti hozzájárulási arányok** szükségesek a kötelezően előírt 50% helyett
- A **jövedelemtámogatásokra és projekt támogatásokra** tagállamonként eltérő kifizetési feltételek szükségesek

A tervezet célja

- **Az épületekre és a közúti közlekedésre kiterjesztendő új kibocsátáskereskedelmi rendszer szociális hatásainak ellensúlyozása**
- Energiaszegénységgel érintett és kiszolgáltatott (sérülékeny) fogyasztói csoportok: **háztartások, mikrovállalkozások és „közlekedők”**.
- Forrását az új, kiterjesztett **ETS bevétel 25%-a** adná
- **2025 – 2032. között, évi kétszeri kifizetéssel** működne
- A kerete összesen **72,2 milliárd EUR**
- Tagállami 50%-os önrészekkel együtt **144,4 milliárd EUR**
- Magyarország részesedése **4,33 % (3,1 milliárd EUR)**

Mire lehet fordítani?

- ✓ **Közvetlen jövedelemtámogatás**
- ✓ **Energiahatékonyságot növelő intézkedések:**
épület felújítás, fűtő és hűtőrendszerek, megújuló energia
- ✓ **Kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitás:**
zéró kibocsátású járművek, töltő-infrastruktúra, közlekedési módok közötti váltás)

FELADATUNK A JÖVŐ

Köszönöm
a megtisztelő figyelmet!

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI
MINISZTERIUM